

DET KONGELIGE ARBEIDS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003/1211A	Doknr.: -14
Mottatt: - 4 JUN 2003 LP/LPL	
Saksbeh.: SHE	Ark.: 569
Kopi:	Avskr.:

Deres referanse
2002/02307

Vår referanse
200301930-7/AKH

Dato
02.06.03

Gjennomgang av markedsordningene i jordbruket med hensyn på rammebetingelsene for de uavhengige aktørene – Forslag til rammeforskrift om regulering av Omsetningsrådets vedtak angående markedsregulering som har betydelige konkurransemessige konsekvenser

Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) viser til Landbruksdepartementets brev av 15.04.03 om ovennevnte sak.

Landbruksdepartementets forslag til rammeforskrift for Omsetningsrådet har vært forelagt Konkurransetilsynet. Kopi av Konkurransetilsynets brev av 20.05.03 følger vedlagt

AAD viser til Konkurransetilsynet brev.

Hensikten med gjennomgangen er, innen et system hvor landbrukssamvirket fortsatt skal ha en sentral rolle i gjennomføringen av landbrukspolitikken, å sikre uavhengige aktører rettfærdige rammebetingelser. Sentrale konkurransevilkår må fastsettes av et av markedsaktørene uavhengig organ.

Omsetningsloven gir et system hvor en rekke dynamiske markedsforhold reguleres og hvor enhver primærprodusent må finansiere ordninger iverksatt av samvirkebedriftene. Dette bidrar, sammen med avtalebestemte prisreguleringer til å stenge ute andre alternativer for markedsstabilisering, herunder terminmarkeder mv. Den dominansen som samvirkeorganisasjonene har oppnådd i førstehåndsomsetningen av de fleste jordbruksvarer utgjør et betydelig potensial for misbruk av markedsrett i de tilstøtende videreførelses- og distribusjonsmarkeder.

Vi har merket oss at Landbruksdepartementet på et senere tidspunkt vil fremme hensiktsmessige endringer i omsetningsloven, men i påvente av dette sette bindende rammer for Omsetningsrådets skjønn når det gjelder vedtak som påvirker konkurransen.

Nærmere om håndtering av "underskuddssituasjoner"

Prisfastsettelsen i jordbruksavtalen bygger på et system med regulering av prisene rundt et årsgjennomsnitt eller andre fastsatte prisalgoritmer. Det er da flere offentlige tiltak, herunder Omsetningsrådets vedtak, tollregler og partenenes tolkning av avtalen som påvirker markedssituasjonen. Ved "underskudd" i markedet for hele slakt av norsk opprinnelse foreslås i utkastet at norsk råvare skal fordeles av markedsregulator etter aktørenes ordinære kjøp av kjøtt. Det er litt vanskelig å få tak i selve fordelingsmekanismen, men den ser ut til å ta sikte på at den enkelte aktørs tilgang til norsk råvare skal avkortes slik at det gir en proratarisk lik svikt i tilførselen i forhold til et historisk grunnlag. Effekten av en slik regulering er at eksisterende aktører behandles likt i forhold til et kriterium som nevnt, slik at noe av formålet med forskriften kan sies å oppnås. Systemet vil imidlertid stenge ute nyetablerere og hindre konkurranse mellom etablerte aktører for så vidt gjelder norske opprinnelsesprodukter.

Siden kjøttmarkedene likevel klareres i forbrukermarkedet, vil rasjoneringssystemet ikke hindre at forbrukerprisene avspeiler en høyere råvarepris for kjøtt enn den som realiseres. En slik situasjon vil således gi insentiver til marginøkninger hos distributører og ventelig ha en rekke andre mer eller mindre uforutsigbare effekter. Markedsregulators prisregulering til et nivå under markedspris vil i en slik situasjon ikke gi forbrukerne vern mot prisøkninger. Vi kan da vanskelig se meningen med å tviholde på råvareprisreguleringene.

Problemene kan løses gjennom at avtalepartene tillater råvareprisene å stige til de klarerer markedet, eller at det foretas en mer realistisk tollfastsettelse. Det siste vil gi best effekt med hensyn til forbrukerinteressene i jordbruksavtalen, men begge løsninger, eller kombinasjoner av dem, vil løse de konkurranseskadelige effektene gjeldende forslag vil gi i kjøttbransjen. Foreligger andre tilbudsbegrensende tiltak kan disse også med fordel endres.

Et tredje alternativ vil være en kombinasjon hvor råvareprisene klarerer markedet og man samtidig benytter seg av midlertidig tollnedsettelse som virkemiddel for å holde prisene innenfor det vedtatte målprinsnivå. Dette alternativet vurderer AAD som gjennomførbart innenfor gjeldene jordbruksavtale og "Forskrift om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer", og vi foreslår at Landbruksdepartementet gjennomfører en slik ordning.

Merknader til utkast til rammeforskrift.

§ 3 om informasjonsplikt

Samtidig informasjonsplikt bør også omfatte forberedelse av vedtak, dersom personer i vedkommende reguleringsansvarlige samvirkeorganisasjon som har arbeidsoppgaver utenfor markedsreguleringsaktiviteten gjennom forberedelsene til reguleringstiltak får kjennskap til at reguleringstiltak forberedes.

§ 4 om mottaksplikt

Siste setning i nest siste ledd er utformet som et pålegg vedrørende arbeidsdeling mellom regionale enheter i næringsmiddeltilsynet. Det bør erstattes med et krav om at salmonellasertifikat skal foreligge. Ansvarsforholdene og oppgavene til næringsmiddeltilsynet bør fastsettes i det regelverket som gjelder for virksomheten der.

§ 5 om forsyningsplikt

Det vises til merknader foran. Dersom det skulle ta tid å samordne virkemidlene på en hensiktsmessig måte, må paragrafen også inneholde forsyningsplikt til nyetablerte aktører.

Med hilsen

Anne Christoffersen (e.f.)

Anne Kristine Hage

Vedlegg